

Đăng Ký Dễ – Giữ Quyền Khó: Những Thách Thức Mới Trong Bảo Vệ Nhãn Hiệu Tại Lào

Tại Lào, việc đăng ký nhãn hiệu ban đầu được đơn giản hóa nhờ nguyên tắc "nộp đơn trước được ưu tiên". Tuy nhiên, thách thức thực sự đối với chủ sở hữu nhãn hiệu lại nằm ở việc hiểu rõ và tuân thủ các nghĩa vụ "sử dụng" sau khi nhãn hiệu được đăng ký.

KENFOX IP & Law Office, với kinh nghiệm chuyên sâu trong pháp luật về nhãn hiệu và sáng chế tại Lào, đã hỗ trợ thành công nhiều khách hàng trong và ngoài nước trong việc đăng ký và bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ. Sau đây là cái nhìn tổng quan về các nghĩa vụ sử dụng nhãn hiệu sau đăng ký tại Lào, bao gồm các quy định pháp lý liên quan, hậu quả của việc không sử dụng, và các [chiến lược thực tiễn để bảo vệ thương hiệu](#) tại thị trường này.

1. Việc sử dụng tại thời điểm nộp đơn

Yêu cầu về sử dụng thực tế khi đăng ký và gia hạn nhãn hiệu tại Lào là gì?

Tại Lào, không yêu cầu phải sử dụng thực tế nhãn hiệu tại thời điểm nộp đơn hoặc khi gia hạn. Hệ thống nhãn hiệu Lào vận hành theo nguyên tắc "nộp đơn trước được ưu tiên", tức là quyền ưu tiên được trao cho người nộp đơn sớm nhất đáp ứng đủ điều kiện về hình thức. Hồ sơ đăng ký thông thường gồm mẫu nhãn hiệu, thông tin chủ đơn và danh sách hàng hóa/dịch vụ. Không cần nộp tài liệu chứng minh hay tuyên bố sử dụng trong quá trình nộp đơn. Nhãn hiệu có thể được đăng ký mà không cần bằng chứng sử dụng trên thị trường. Tương tự, Lào không yêu cầu điều kiện sử dụng nhãn hiệu khi gia hạn đăng ký 10 năm/lần.

2. Nghĩa vụ sử dụng sau đăng ký

Chủ sở hữu nhãn hiệu có nghĩa vụ sử dụng như thế nào sau khi đăng ký, bao gồm thời gian ân hạn, quy định pháp lý liên quan và khái niệm về "sử dụng trung thực"?

Sau khi được đăng ký, chủ sở hữu có nghĩa vụ sử dụng nhãn hiệu trong hoạt động thương mại nhằm duy trì hiệu lực. Có thời gian ân hạn 5 năm tính từ ngày đăng ký, trong đó việc không sử dụng không gây ảnh hưởng đến hiệu lực. Tuy nhiên, nếu nhãn hiệu không được sử dụng liên tục trong 5 năm, nó sẽ có nguy cơ bị hủy bỏ theo yêu cầu của bên thứ ba.

Quy định này được nêu trong [Luật Sở hữu trí tuệ của Lào](#), cho phép hủy bỏ nhãn hiệu do không sử dụng hoặc sử dụng không trung thực. "Sử dụng trung thực" là việc sử dụng thực tế, có thiện chí trong hoạt động thương mại tại Lào. Các hành vi sử dụng giả tạo (token use), như giao dịch tối thiểu chỉ nhằm mục đích duy trì hiệu lực, không được xem là hợp lệ và có thể bị coi là căn cứ để hủy bỏ, dù có sự sử dụng trên danh nghĩa.

3. Quy định về hủy bỏ nhãn hiệu do không sử dụng

Hệ thống hủy bỏ do không sử dụng tại Lào vận hành như thế nào, bao gồm cơ sở pháp lý, quy trình khởi xướng, phản hồi, hệ quả và lý do chính đáng được chấp nhận?

- **Cơ sở pháp lý:** Điều 65 của Luật SHTT Lào (trước đây là Điều 64) quy định rằng bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào cũng có quyền yêu cầu hủy bỏ đăng ký nếu nhãn hiệu không được sử dụng liên tục trong 5 năm hoặc sử dụng một cách hình thức, [thiếu thiện chí](#). Chủ sở hữu có quyền biện minh cho việc không sử dụng nếu có lý do chính đáng ngoài tầm kiểm soát (như thiên tai, lệnh cấm nhập khẩu, quy định của nhà nước...).
- **Thủ tục:** Việc hủy bỏ không diễn ra tự động, cũng không yêu cầu nộp tuyên bố sử dụng định kỳ. Chỉ khi có bên thứ ba (ví dụ đối thủ cạnh tranh) nộp đơn yêu cầu hủy bỏ lên Cục Sở hữu trí tuệ (DIP) thì mới khởi phát quy trình. Đơn yêu cầu cần nêu rõ căn cứ và nên kèm theo chứng cứ về việc không sử dụng (ví dụ: điều tra thị trường, không tìm thấy sản phẩm mang nhãn hiệu).
- **Phản hồi:** Khi nhận được yêu cầu hủy bỏ, DIP sẽ gửi thông báo đến chủ sở hữu, người này có **60 ngày** để phản hồi và nộp chứng cứ sử dụng hoặc lý do chính đáng cho việc không sử dụng. Nếu không phản hồi đúng hạn, DIP có thể tiến hành hủy bỏ theo mặc định. Nếu có phản hồi, DIP sẽ xem xét lập luận và chứng cứ từ cả hai bên để ra quyết định.
- **Hệ quả:** Nếu bị hủy bỏ, nhãn hiệu sẽ mất hiệu lực bảo hộ tại Lào, tạo điều kiện cho bên thứ ba chiếm dụng hoặc đăng ký lại. Do đó, duy trì việc sử dụng là yếu tố then chốt để bảo vệ quyền lợi lâu dài.

4. Chiến lược thực tiễn và xu hướng thực thi

Nhãn hiệu cần được sử dụng như thế nào để đảm bảo duy trì hiệu lực?

Chủ sở hữu cần xây dựng chiến lược sử dụng thực sự và có giá trị thương mại tại thị trường Lào trong 5 năm đầu sau đăng ký. Việc sử dụng đủ mạnh bao gồm phân phối hàng hóa/dịch vụ qua các kênh thương mại tại địa phương với hoạt động kinh doanh thực sự. Ngược lại, việc sử dụng hình thức (giao dịch nhỏ lẻ, quảng cáo vào phút chót) dễ bị coi là sử dụng giả tạo và không được công nhận.

Cần lưu giữ chứng cứ vững chắc như hợp đồng mua bán, hóa đơn, tài liệu vận chuyển, hợp đồng phân phối, mẫu bao bì... Quảng cáo trên truyền thông Lào (bằng tiếng Lào) cũng là yếu tố hỗ trợ hữu ích nếu đi kèm hoạt động kinh doanh thực tế.

Trước đây, các vụ hủy bỏ vì không sử dụng tại Lào còn hiếm gặp, nhưng dự kiến sẽ tăng lên kể từ năm 2024 khi nhiều nhãn hiệu đăng ký từ 2019 trở đi bắt đầu bước sang năm thứ 5. Khi nhận được thông báo hủy bỏ từ DIP, chủ sở hữu phải phản hồi trong **60 ngày** kèm chứng cứ sử dụng hoặc lý do chính đáng. Việc không phản hồi có thể dẫn đến hủy bỏ mặc định.

Quan trọng, các hành vi sử dụng hình thức mang nhiều rủi ro, vì cơ quan Lào không chỉ đánh giá việc có sử dụng, mà còn đánh giá tính thiện chí và sự hiện diện thực tế trên thị trường. Do đó, cần duy trì việc sử dụng thường xuyên, có tài liệu chứng minh và mang giá trị thương mại thực sự.

Lời kết

Mặc dù [quy trình đăng ký nhãn hiệu](#) tại Lào được đánh giá là đơn giản nhờ áp dụng nguyên tắc “nộp đơn trước”, song thách thức thực sự đối với chủ sở hữu nhãn hiệu chỉ bắt đầu sau khi được cấp văn bằng bảo hộ. Pháp luật Lào đặc biệt đề cao yêu cầu sử dụng, liên tục và đúng mục đích. Việc không sử dụng hoặc chỉ sử dụng mang tính hình thức có thể dẫn đến nguy cơ bị hủy bỏ hiệu lực bảo hộ, từ đó ảnh hưởng nghiêm trọng đến giá trị thương hiệu và các khoản đầu tư đã bỏ ra để xây dựng dấu hiệu nhận diện trên thị trường.

Khi các vụ yêu cầu hủy bỏ nhãn hiệu do không sử dụng kể từ năm 2024 ngày càng gia tăng, chủ sở hữu nhãn hiệu cần chủ động điều chỉnh chiến lược sở hữu trí tuệ một cách phù hợp. Điều này đòi hỏi sự hiện diện thực chất trên thị trường Lào, đồng thời chuẩn bị đầy đủ tài liệu chứng minh hoạt động thương mại thực tế dưới nhãn hiệu được bảo hộ. Việc phản hồi kịp thời và hiệu quả trước nguy cơ bị hủy bỏ, đi kèm với chứng cứ sử dụng cụ thể hoặc lý do chính đáng cho việc chưa sử dụng, sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ và duy trì hiệu lực quyền sở hữu nhãn hiệu tại Lào.

By Nguyễn Vũ Quân | Partner, IP Attorney

Đỗ Thị Phấn | Special Counsel

Hoàng Thị Tuyết Hồng | Senior Trademark Attorney

Contact

KENFOX IP & Law Office

Building No. 6, Lane 12/93, Chinh Kinh Street, Nhan Chinh Ward, Thanh Xuan District, Hanoi, Vietnam

Tel: +84 24 3724 5656

Email: info@kenfoxlaw.com / kenfox@kenfoxlaw.com